

EMLÉKEZTETŐ

AZ EISZ PROGRAMTANÁCS 2017. DECEMBER 8-I ÜLÉSÉRŐL

Helyszín: Magyar Tudományos Akadémia Könyvtár és Információs Központ, 2. emelet, Konferenciaterem

Jelen vannak: **A Programtanács szavazati joggal rendelkező tagjai** – a jelenléti ív szerint (mellékelve)
Kimentését kérte: Kovácsné Koreny Ágnes, főigazgató-helyettes, FSZEK és Tózsér Istvánné, igazgató, BSMVK.
Ormos Pál, főigazgató (MTA SZBK) meghatalmazásával Patkósné Hanesz Andrea könyvtárvezető vett részt az ülésen.
Fazekas Károly, főigazgató (MTA KRTK) helyett Bálint Éva könyvtárvezető vett részt ülésen.
Mátyus Mária orvos ezredes (MH EK) helyett Pogányné Dr. Rózsa Gabriella könyvtárvezető vett részt az ülésen.

A Programtanács tanácskozási joggal rendelkező tagjai:

Szabó István, főosztályvezető (EMMI Felsőoktatás- és Kutatásstratégiai Főosztály) helyett Dr. Cziráki Szabina osztályvezető (EMMI Felsőoktatási Kiválósági Osztály) vett részt az ülésen.
Szigeti Gyula Péter, elnökhelyettes – NKFIH
Véber János, szakmai tanácsadó – MTA Titkárság Kutatóintézeti Főosztály
Urbán Katalin, osztályvezető – MTA KIK EISZ Titkárság

Meghívott vendégek:

Az EMMI Oktatásért Felelős Államtitkárság részéről: Havady Tamás, vezető-főtanácsos
Az MTA Titkárság Kutatóintézeti Főosztály részéről: Jenes Barnabás, főosztályvezető
Az MTA Titkárság Jogi és Igazgatási Főosztály részéről: Medve Zsuzsa, főosztályvezető és Regős Ákos, jogtanácsos
Az MTA Gazdasági Igazgatóság részéről: Mizsei Zsuzsanna, főosztályvezető
Az MTA Titkárság Vagyongazdálkodási és Közbeszerzési Osztály részéről: Dr. Nyerges Éva, osztályvezető
Fonyó Attila, szolgáltatási igazgató (Óbudai Egyetem) helyett Berek László könyvtárigazgató vett részt az ülésen.

valamint:

Az MTA KIK részéről: Gaálné Kalydy Dóra, általános főigazgató-helyettes és Holl András, informatikai főigazgató-helyettes
Az EISZ Titkárság részéről: Almási Kármén, Baráth Eszter, Dániel Ágnes, Dér Ádám, Lencsés Ákos

Monok István, a Programtanács elnöke megnyitotta az ülést és köszöntötte a megjelenteket. Elmondta, hogy a szakmai anyag, amelyet minden résztvevő előzetesen megkapott, nem ad teret sok vitára, de szeretné, ha kialakulna erről beszélgetés. Az EISZ Programtanács munkája, köszönhetően az EISZ finanszírozásában résztvevő hatóságoknak, az intézményeknek és az EISZ Titkárság munkájának, egyre inkább problémamentes irányba halad. Megkérdezte, hogy van-e napirend módosítási javaslat. Mivel nem volt, megkérdezte, hogy elfogadja-e a Programtanács a javasolt napirendet.

A javasolt napirend:

1. Konzorciumok 2018-ban
2. Önrészek
3. Open Access
4. COMPASS
5. USC Soá Alapítvány VHA

A jelenlévők a javasolt napirendet kézfeltartással egyhangúlag elfogadták.

1. Konzorciumok 2018-ban

Monok István elmondta, hogy a háttérben nagy munka és sok egyeztetés eredményeként felálltak a 2018-as konzorciumok. 198 intézmény kapott megrendelő nyilatkozatot, várhatóan 2018 első félévében az EISZ előfizetői körbe tartozó intézmények száma meg fogja haladni a 200-at. Ez nagyon fontos bővülés, a magyar tartalmak mentén történt változás az EISZ nemzetközi súlyát is növeli, politikailag és nemzetpolitikailag is fontos. Külön köszönet Kancellár úr segítségével a ClinicalKey kapcsán kialakult vitás helyzet megoldásáért, a konzorcium megalakulása érdekében.

Szász Károly megkérdezte, hogy van-e olyan adatbázis, amelyre itt bárkinek szüksége van és nincs ebben a körben valamilyen csomaghoz rendelve. Létezik-e ilyen adatbázis, hiszen vannak olyanok, amelyet csak néhány intézmény kíván megrendelni, és ha mégis lenne, azon lenne célszerű elgondolkozni, hogy lehetne-e ezt olyan csomaghoz kapcsolni, amellyel mindenki jobban járna?

Monok István elmondta, arra törekszünk, hogy ne legyen ilyen, a csomagokat nem mi állítjuk össze, ha a szolgáltató nem veszi be a csak kevesek által igényelt adatbázist a csomagjába, ezt mi nem nagyon tudjuk befolyásolni. Nyílt titok, hogy arra törekszünk, hogy az EISZ-en kívül lehetőleg ne vegyen senki semmit. Ha ez a törekvésünk megvalósul, akkor kénytelenek leszünk intézni azoknak a dolgát is, akik nincsenek a konzorciumban.

Szász Károly megkérdezte, hogy van-e olyan adatbázis, amelyet külön vesznek meg az intézmények.

Monok István megerősítette, hogy vannak ilyen tartalmak.

Urbán Katalin elmondta, hogy hamarosan megkapják az intézmények a Compass adatfeltöltéshez az adategyeztetést, ebben kérjük be az egyéni előfizetéseket, hogy erről is teljes képünk legyen. Tehát jócskán van egyéni előfizetett tartalom. Ha a Compass-t fel tudjuk tölteni ezekkel az adatokkal jövő év első negyedében, akkor lesz erről egy pontos képünk, és akkor tudunk elindulni abba az irányba, amelyet főigazgató úr az előbb mondott, hogy megpróbáljuk mindenkit és minden lehetséges tartalmat bevonni a nemzeti konzorciumba.

Urbán Katalin elmondta, hogy most alakítjuk át a szolgáltatókkal kötött szerződések szövegét is, most először teszünk bele olyan passzust, hogy a tartalomváltozást megpróbáljuk valamilyen módon kezelni, mint előfizető. Tudniillik, az egy gyakorlat, például az EBSCO néhány adatbázisa esetén ez elég hátrányosan érintett több intézményt, hogy megveszünk tőlük egy nagyobb adatbázist sok-sok folyóirattal, majd a szolgáltató az előfizetési időszak alatt változtat a tartalom, amihez egyébként joga van. Tehát az EBSCO-nál tapasztaltuk azt a gyakorlatot, hogy kivesz tartalmakat, 10-12 címet a már előfizetettből, belepakolja egy külön adatbázisba, és azt egyéni előfizetés keretében kínálja föl. Ez nagyon érzékenyen érintette a Wigner Fizikai Kutatóközpontot, mert pont az a 10 cím került ki a csomagból, ami miatt ők az egészet előfizették. Ezért most már ezt is bele fogjuk venni a szolgáltatói szerződések szövegébe, hogy ebben az esetben legyen meg a lehetősége a konzorciumnak arra, hogy felmondja ezt a megállapodást.

Kokas Károly hozzátette, hogy az EISZ 17 éves története során ez a mozzanat, hogy a szürke zónából beemeljük az adatbázisokat a csomagokba, mindig törekvés volt, de most, hogy az EISZ ennyire kiteljesedett, hogy ennyire sok résztvevő van, hogy ennyire sok adatbázis van, ehhez eszközök, műszerek kellene, hogy ezt figyelemmel lehessen kísérni. A korai időszakhoz képest az EISZ ismertsége az egyetemi, akadémiai szférában annyira megnőtt, a centrifugális ereje sokkal nagyobb lett, mint volt, így előbb-utóbb minden ésszerű adatbázis rendelés megtalálja a helyét, ha lehetséges konzorciummá válik és bejön a szürke zónából a centrumba.

2. Önrészek

Monok István elmondta, hogy a megküldött anyagban világos és részletes tájékoztatás szerepel az önrészekről. Nagyon fontos, hogy 2018-ra az NKFIH fejezetében a rendelkezésre álló összeg látványosan megemelkedett. Ez azt jelenti, hogy újra csökkent az intézményi önrészbefizetés aránya a támogatási intenzitáshoz képest. A táblázat szerint 2012-től, ahol a 83%-os támogatás intenzitás 2017-re 43%-ig csökkent, még mindig több, mint 50%-a a 2018. évinek az önrész. Én biztatom erősen az államigazgatási szereplőket, hogy állítsuk vissza a 70-75%-os arányt, amely motiválná a nem különutas megvalósításokat. Taktikusabb és az állami költségvetés szintjén még gazdaságosabb is, ha a támogatás intenzitást növelnénk, és kevesebb önrész lenne az intézményeknél, mert akkor nagyobb a motiváció az egy irányba tartásra.

Havady Tamás hozzászólásában elmondta, hogy a 43% támogatás intenzitás, ami NKFIH keret, ebből az EMMI-nek az 1,8 – 1,9 milliárd Ft-os kerete nincs benne. Ha ezt is figyelembe vesszük, akkor a támogatás intenzitás 85-90%.

Havady Tamás bejelentette, hogy az EMMI az egyházi felsőoktatási intézményeket is ugyanúgy 100%-ban kívánja támogatni, ahogy az állami felsőoktatási intézményeket. Ennek több alapja is van: a Vatikánnal és a Református Egyházzal kötött megállapodás, amely arról szól, hogy ugyanolyan módon, ugyanolyan mértékben kerülnek támogatásra a katolikus és a református intézmények, mint az állami intézmények, de ennek megfelelően a többi kis egyházat is ugyanúgy kezelik. Ennek alapján ugyanúgy 100%-os támogatást fognak kapni az egyházi felsőoktatási intézmények.

Monok István arra kérte az EMMI és a Magyar Rektori Konferencia képviselőjét, hogy annak a néhány reitens felsőoktatási intézménynek, amelyek nem fizették ki az számlájukat, hívják fel a figyelmét, hogy megkapták a 100%-os támogatást, és a többi intézményt hozzák nehezebb helyzetbe az elmaradásuk miatt.

3. Open Access

Monok István elmondta, hogy az eladók oldaláról nincs erkölcsi gátlás, az eladott tartalmakért minél több pénzt akarnak kapni. Azt az átmeneti korszakot éljük, amikor az OA közlési díjak is befolyanak egy kiadóhoz, miközben a folyóiratokért is pénzt kérnek. Nem

tudjuk azt megtenni, hogy nem fizetünk elő a folyóiratokra, ha nem hozzák nyilvánosságra a befolyt OA díjakat, hogy annival csökkenthessük az előfizetési díjakat. Ez egy játék, egy tánchoz hasonlítható. Az átmeneti 5-10 évben akár tízszeresen is kifizethetjük ugyanazt a tartalmat. Nekünk az a célunk, hogy ez az idő rövidüljön, és legfeljebb duplán fizessük ki ugyanazt. Ez csak folyamatos és kölcsönös tárgyalások során valósulhat meg. A magyar tudománypolitikai világban nagyon komoly erőfeszítések történnek az OA tárgyában. Van kormányzati szándék, hogy legyen az országnak egységes OA politikája, van intézményi érdek, amely ezt mondja, és vannak egyéni érdekek pro és kontra. Ez a szép eszme megvalósulhat szépen is és kevésbé szépen is, tragikussá is fordulhat. Amíg kialakul az országos egységes OA politika nekünk az irányba kell elmennünk, hogy az EISZ ártárgyalásain legyen információnk arról, hogy az adott OA csomag mennyi pénzt kap Magyarországról. Ez nem csak Magyarországon probléma, több éve az európai politika terén is komoly erőfeszítéseket tesznek, hogy ez a periódus leszűküljön, amikor párhuzamosan fizetjük a közpénzt a kiadóknak. Ezért nekik is információra van szükségük. Az EISZ irodát egyre inkább partnerként kezelik Brüsszelben, rajtuk keresztül kérnek információkat ilyen kérdésekben. Ezért szeretné az EISZ iroda az OA-re fordított közlési díjakat összesíteni. Kancellár úr korábbi kérdésére, hogy miért fontos az, hogy milyen forrásból fizetik ezeket a díjakat, most itt tudunk válaszolni: azért mert ilyen tagolásban kéri tőlünk az adatokat Brüsszelben.

Urbán Katalin elmondta, hogy azon túl, hogy ez a brüsszeli bizottság (*EUA Big Deal Validation Workshop*) várja ezeket az adatokat tőlünk, egy nagyon fontos visszajelzés ez az OA alapokat létrehozó intézményeknek, hogy mekkora alapokra van szükség, ha látjuk, hogy most mennyi pénz megy el erre a célra. Ezért köszönjük szépen azoknak az intézményeknek az együttműködését, amelyek visszaküldték a nyomtatványokat. Látjuk azt, hogy például egy nagy tudományegyetemen mennyi munka van benne, hogy összeszedjék ezeket a számokat. Elkezdtek a tárgyalásokat, a magunk kis lépéseit megtettük, mert úgy gondoljuk, hogy amíg mandátum születik, addig is tennünk kell valamit, nem állhatunk tétlenül.

Urbán Katalin azzal folytatta: Nagyon büszkén elmondhatom azt, hogy egyelőre négy kiadóval van elvi egyezségünk arról, hogy hogyan tudjuk szerepeltetni az OA klauzult a szerződéseinkben. Egy olyan kiadó van, akitől már írásban is kaptunk visszaigazolást, hogy elfogadják a modellünket. A gyakorlatban ez úgy néz ki, hogy az áprilisi igényfelmérések után mi májusban megkérjük az indikatív árajánlatokat a kiadótól. Amikor szeptemberben a megrendelő nyilatkozatok aláírása után feldolgozzuk a megrendeléseket, akkor készítjük el ellenajánlatunkat, tehát a mi javaslatunkat az ő ajánlatukra, amiben szerepel az OA opció. Tehát a nyílt hozzáférés lehetőségét bevesszük a szerződések egy részébe, ahol a kiadó, elsősorban a frankfurti tárgyalások során hajlandóknak mutatkozott arra, hogy ebben velünk tárgyaljon. Nagyon különböző a kiadók hozzáállása, volt olyan kiadó, amely meg sem volt hajlandó hallgatni, hogy mit akartunk. Most konkrétan ott tartunk, hogy a XXXXXXXXX tartalomszolgáltató az, akivel úgy tűnik, hogy meg fogunk tudni állapodni. Várjuk az írásbeli visszaigazolást az XXXXXXXXXX-tól, a XXXXXXXXXX-tól és a Royal Society of Chemistry-vel van egy élő OA megállapodásunk, ezt voucherek formájában vehetik igénybe az előfizető intézmények. Egyelőre nem szeretnék ezeket a folyamatban lévő tárgyalásokat nyilvánosságra hozni, mert ez a mi tárgyalási pozícióinkat is rontja. Pillanatnyilag szeretnék haladni, és a legelső aláírt szerződéseket azonnal ki fogjuk posztolni mindenhol. Benyújtottuk az elképzeléseinket a SpringerNature-nek is, amely köztudottan már egy giga szolgáltató, tehát ez már egy nagyon nagy falat lesz. Úgy gondoljuk, hogy ezeknek a kisebb léptékű üzleteknek végigtárgyalása és megkötése segíteni fog bennünket abban, hogy amikor majd a legnagyobb falat, az Elsevier-tárgyalás elkövetkezik, talán valamikor jövő tavasszal, nekünk is meglegyen a gyakorlati tapasztalatunk arról, hogy mi minden merülhet fel ezeken az egyeztetéseken, amit nem tudunk, amíg nem csináltuk. Igyekszünk helyt állni. Rengeteg munkát fektettünk abba, hogy komplett, kész, tárgyalható munkát tegyünk le a szolgáltatók elé. Konkrét javaslatokkal jöttünk elő, bízunk abban, hogy ezt majd értékelik. Igyekszünk mindezt a mostani közbeszerzéseinkben is mind érvényesíteni, hogy olyan szerződéseket köthessünk, amelyekben, ahol csak lehet, már szerepel az OA opció.

Monok István arra kérte a Magyar Rektori Konferencia képviselőjét, hogy tájékoztassa a Rektori Konferencia tagjait, hogy az általuk kötendő OA szerződések megkötése előtt az EISZ szívesen válaszol a kérdéseikre, hogy ne fordulhasson elő, hogy olyan folyóiratokra kötnék szerződést, amelyeket az EISZ már csomagban megvett. A szerződések megkötésénél vegyék figyelembe azt, hogy a nem megfelelő számú cikk elfogadása esetén a közlési díjat nem tudják átvinni a következő évre. Ha a szerkesztőség kevesebb cikket fogad el, mint amennyire szerződtek vele, akkor eléggé drágán fizet az intézmény a cikkekért.

Urbán Katalin kiegészítésként elmondta: A tárgyalások során a legnehezebb feladat a mennyiség, a volumen meghatározása. Itt köszönöm meg Dér Ádám kollégám munkáját, aki rengeteg kutatást végzett ez ügyben. Mi abból indultunk ki, hogy az elmúlt 10 évnek a magyar tudományos kibocsátását vettük alapul minden kiadó esetében, és megpróbáltunk abból, a szolgáltatóval közösen meghatározni egy volument, úgy, hogy mindenhol ott van, hogy plusz-mínusz ennyi vagy annyi százalék, mert ennek a lehetősége is benne van.

Monok István hozzátette, hogy itt kaszál leginkább a kiadó, mert a nemzetköziesítés minden rektor kötelessége és szándéka is. A mennyiségre törekszenek, mert az jól fog majd kinézni az MTMT statisztikában, de hiába fordíttatja le a szerző a saját cikkeit magyarra, jó pénzért egyébként, és küldi el kiadásra, amikor a cikkek kétharmadát visszadobja a szerkesztőség. Ebben az esetben csak kidobta a pénzt.

Szluka Péter megkérdezte, hogy a BMC mint gold kiadó szerepel, de a Springer nem, hogy ez direkt van-e?

Dér Ádám válaszolt, hogy igen, ez szándékos, mert a Springerrel kezdtünk el tárgyalni, és a BMC is része annak.

Szluka Péter megkérdezte, hogy megváltásos vagy zöld útban gondolkozik-e az EISZ azoknál a folyóirat csomagoknál vagy kiadóknál, ahol nem gold.

Urbán Katalin elmondta: Az EISZ csak egy lebonyolító szervezet, nem akar hatóságként fellépni. Meghallgatjuk, hogy mi a kiadó politikája, és megpróbálunk együttműködésben létrehozni egy modellt, mert csak ez működik hosszú távon. Van olyan kiadó, akivel azért nem lehet még a jövő évtől megállapodni, mert egyszerűen nem lehet teljesíteni, amit elgondoltak. De ahol van lehetőség, ott ez többféle módon is megjelenik majd a megállapodásban. Tehát, úgy a jóváírásban, amikor reading fee-re és publishing fee-re osztjuk el az előfizetési díjat, úgy pedig a gold OA lapoknak a támogatásában. Tehát lesz olyan, ahol mind a kettő megjelenik.

Dér Ádám kiegészítette, hogy igazából a hibrid és a gold felé megyünk, a green felé pedig nem.

Szluka Péter megkérdezte, hogy a zöld utas módszert próbáljuk-e, mert egyes kiadók esetében olcsóbb lehet, egy nagyobb folyóirat csomag előfizetésekor megengedőbbek, mondjuk a repozitóriumi archiválással kapcsolatban.

Dér Ádám hozzátette, hogy igazából ez még nem merült fel, hogy a repozitóriumi utat tekintsük, a jelenlegi tárgyalásoknál az a cél, hogy a már megjelent cikkek legyenek OA-k a folyóiratokban. Köszönjük az észrevételt, és szívesen teszünk javaslatokat, hogy ilyen irányban hogyan lehetne mozdulni.

Szluka Péter megkérdezte, hogy mivel sok intézmény rendelkezik membership-pel ilyen kiadóknál, az összehangolódás megoldható-e? Mi lesz ennek a sorrendje?

Dér Ádám azt válaszolta, hogy ezért került bele a napirendbe, hogy erről beszéljünk. A Szechenyi Egyetemnek, a Szegedi Tudományegyetemnek és a Debreceni Egyetemnek is vannak ilyen OA membership-jei, és meg kell beszélni, hogyan tudjuk majd ezt összehangolni.

Szigeti Gyula megkérdezte, hogy a szakmai anyagban a 2016-os OA magyar „corresponding author”-ral rendelkező article és review besorolású cikkek összege nagyjából 3200-3300. Úgy gondolja, hogy a magyar vonatkozású AO cikkek száma ennél jóval nagyobb, miközben az éves magyar tudományok kibocsátás nagyjából 6500 cikket produkál. Ez alapján ténylegesen a magyar tudományos cikk kibocsátás több mint fele OA-ben jelenik meg 2016-ban?

Monok István azt válaszolta, hogy nem, mert ezek a táblázatban is különböző színűek.

Karácsony Gyöngyi hozzátette, hogy nem OA, hanem ami a Web of Science-ben megtalálható. A Web of Science-ből vett hazai levelező szerző és review besorolású, függetlenül attól, hogy OA vagy nem.

Szigeti Gyula megkérdezte, hogy lehet-e tudni, mekkora az OA aránya a teljes tudományos kibocsátás tekintetében Magyarországon? A hazai Open Science, Open Research politika megfogalmazásához lenne szükség erre az adatra.

Dér Ádám válaszában elmondta, hogy 2016-ban 1600 körül volt azoknak a cikkeknek a száma, amelyek bármilyen magyar szerzővel rendelkeztek. A Web of Science nem tartja pontosan nyilván az előfizetési folyóiratban megjelent, de amúgy megváltható OA cikkeket. Különböző külső adatforrásokat próbálunk használni, kisebb-nagyobb sikerrel.

Holl András hozzátette, hogy mindenféle megközelítésnek vannak hibái. A jövőben több különböző megközelítést is próbálunk. Egy ilyen alternatív lehetőség az MTMT adatainak a használata, de ahol nem jelölik az OA elérhetőségét a cikkek, arról nem tudunk. Amit a Web of Science nem tud, arról megint nem tudunk. A legpontosabb statisztikát az adatoknak valamiféle fúziójával tudjuk előállítani, amely Scopus, Web of Science és MTMT oldalról is próbálja közelíteni a kérdést.

Dér Ádám elmondta: 1200-1300 körül lehet az OA folyóiratokban vagy előfizetési folyóiratokban, de OA formában megjelent cikkek aránya. Az évi 6000-hez képest én olyan 20%-ot mondanék.

Holl András elmondta, hogy az MTA-ra tudjuk az OA arányt, ez évek óta 60%. A legnagyobb egyetemekre is vannak ilyen számítások, ezek most MTMT adatok, ott pedig 17% és 35% közötti értékek vannak.

Dér Ádám megkérdezte, hogy az MTA-s 60% a reális, embargós cikkekre vonatkozik?

Holl András pontosított, hogy az MTA 60%-a és az egyetemi adatok is onnan jönnek ki, hogy jelöltek az MTMT-ben.

Szigeti Gyula megkérdezte, hogy ha tagdíj befizetés történne az OA kiadóknak, annak mi lenne az előnye?

Dér Ádám válaszában elmondta, hogy néhány nagy egyetemen is van már ilyen, és látjuk azt, hogy nemzeti konzorciumok is ebbe az irányban mennek. Egy bizonyos fix összeget fizetnének ezeknek a teljesen OA kiadó vállalatoknak, és ezért a magyar szerzők vagy kedvezményt kapnának az APC díjakból vagy akár teljes mértékben mentesülnének is annak megfizetése alól.

Szigeti Gyula megkérdezte, hogy ez vajon korlátlan elérhetést biztosít, vagy egy adott keretösszeg eléréséig jelent kedvezményt? Mi az elképzelés?

Dér Ádám elmondta, hogy ha egy fix összegben megállapodunk, érdemes bizonyos puffert százalékokat meghatározni plusz és mínusz értékben, és valamilyen kikötéseket arra az esetre, ha nem érjük el ezt a puffert százalékot sem, akkor ez levonódik, ha túllépjük, akkor hozzáadódik a következő évben. Azt szeretnénk, hogy közös felelősségvállalás legyen az EISZ és a kiadó oldaláról, hogy plusz és mínusz értékben is el lehessen térni.

Urbán Katalin hozzátette, hogy olyan lenne, mint amikor egy intézmény tagsági díjat fizet, ezzel ő részt vállal, és ezért kap cserébe valamennyi kreditet.

Szigeti Gyula megkérdezte, hogy az EISZ iroda menedzselné a hazai kutatók oldaláról is a dolgot, vagy automatikus lenne a folyamat?

Urbán Katalin elmondta, hogy az elején szerencsés volna együtt kezelni, amíg ilyen volumenben fizetünk elő. Minél több fragmentált szervezet foglalkozik vele, annál nagyobb az esélye, hogy nem találkozik az információ egymással. Ezért lenne nagyon szerencsés, ha lehetne egyfajta tudásbázist működtetni itt a Titkárságon. Ez idővel átmehetne automatizáltba is.

Dér Ádám hozzátette, hogy erre vannak mechanizmusok, ahogy lehetne ezt adminisztrálni. Például a szerzők meghatározásánál, ha egy bizonyos IP-tartományon belülről küldik be a cikket, akkor a rendszer már tudja, hogy ez a Semmelweis Egyetemről jött, ezért jogosult bizonyos százalékra. Vagy az e-mail címek végződése alapján meg tudják mondani, hogy a szerző jogosult-e a kedvezmények érvényesítésére.

Szigeti Gyula megkérdezte, hogy akkor erre a költségvetésben lenne fedezet? A Hivatalnál is felmerült az, hogy egy olyan pályázati konstrukciót hozunk létre, amely a hazai OA kiadást facilitálná, serkentené, esetleg a hazai OA közleményeknek az utótámogatását, az utófinanszírozását biztosíthatná. Igazából azt nem szeretném, hogy párhuzamosságok legyenek. Nagyon örülök a kezdeményezésnek, de a részletek kidolgozásában vonódjon már a Hivatal is bele. A mi nem 2018-ra, hanem inkább 2019-re kidolgozandó ilyen jellegű pályázatunk is simuljon bele abba a rendszerbe, hogy minél hatékonyabban kerüljön felhasználásra az összeg.

Monok István elmondta, hogy szükség van egy információkezelő központra, hogy a döntések sokkal racionálisabbak legyenek és a végeredmény mindenképpen a spórolás kell, hogy legyen.

4. COMPASS

Monok István elmondta, hogy nagyon nagy sikere van az adatbázisnak, nagyon fontos, hogy minél teljesebb legyen az EISZ-en kívül előfizetett adatbázisok köre, valamint a hazai fejlesztésű adatbázisok is megfelelően kerüljenek bele. Ez plusz munka az intézményeknek, és a mi dolgunk kell legyen, hogy az MTMT-vel úgy kössük össze, hogy csak egyszer kelljen beírni valahova. Ha valaki az MTMT-ben írja be, akkor a COMPASS is kapja meg a rekordot és fordítva. A következő lépés pedig az kell, hogy legyen, hogy ismertessék meg a tudományos világgal, hogy beépüljön a minősítésrendszerébe az a munka, hogy adatbázist hoz létre.

Urbán Katalin elmondta, hogy mi is örömmel tapasztaltuk, hogy milyen sokan használják már, nagyon sok pozitív visszajelzést kaptunk, és folyamatosan töltjük fel adatokkal.

5. USC Soá Alapítvány VHA

Monok István elmondta, hogy folyamatosan bővül az adatbázis. Először 2004-ben akarták eladni, akkor még maga az Alapítvány akarta értékesíteni az adatbázist, nagyon drágán. Ma egy professzionális társaság kezébe került, tartalmilag is kedvező a változás. Eddig két tárgyalási forduló zajlott le, az ár körülbelül a felére csökkent. Az eladó egy egyhónapos próbáhozáférést ajánlott fel, ez idő alatt megismerhetővé vált, hányféleképpen lehet keresni benne. Az a koncepció, hogy megvennénk az egész magyarországi közösségnek örökáron, és utána fenntartási hozzájárulást fizetnénk. Az EMMI nagyon határozottan érdeklődik ez iránt.

6. Egyebek

Urbán Katalin elmondta, hogy az e-könyv-kampány sikeresen zárult. Nagyon rövid idő alatt kaptuk vissza a megrendeléseket, így az intézmények fel tudták használni az év végén még rendelkezésre álló pénzt, mi pedig az EISZ árfolyam-nyereségének a terhére tudtuk a támogatást biztosítani az e-könyv-csomagra. 17 intézményből áll majd össze a konzorcium. A Springer Nature ajánlata nagyon tartalmas volt, és már nagyon régóta volt ezekre a könyvekre igény, 50%-os támogatást tudunk adni rájuk, ugyanúgy, mint a folyóirat csomagokra. Az IOP Science-re gyűlt még össze a megrendelés, az RSC-re sajnos nem. Nagyon örülünk, hogy ez sikerült, és köszönjük az intézményeknek az együttműködést. Ez egy demonstrációs projekt volt, és egyszeri örökáras vásárlás keretében ajánlottuk fel az e-könyveket. Jövő áprilisban, amikor az igényfelmérőket újra kiküldjük, külön részt szánunk az e-könyveknek és szeretnénk szerepeltetni benne többféle beszerzési modellt is, mert a piacon nagyon sokféle módon lehet e-könyvekhez hozzájutni. Ennek a projektnek a gazdája a Titkárságon Lencsés Ákos lesz. Az ezzel kapcsolatos koncepciót szeretnénk bemutatni a következő, február végére tervezett programtanácsi ülésen.

Urbán Katalin bemutatta az EISZ Titkárság új tagját, Almási Kármén közbeszerzési koordinátort, aki az MTA Wigner Fizikai Kutatóközpontból érkezett hozzánk, és már most nagyon sokat tud segíteni az eljárások kezelésében. Januárban szeretnénk még egy álláshelyet meghirdetni, egy teljes munkaidejű könyvtárosi állást.

Monok István azt kérte, hogy közvetítsék a rektorok felé, hogy a magyarországi kiadók mohók, és rögtön évi 3-400%-os haszonra törekszenek. Óvatosságra intett az ajánlatokkal kapcsolatban. A magyarországi kiadók hajlamosak ugyanazt a könyvet felajánlani nekünk csomagban, mint amit a Tankönyvtárnak felajánlanak darabonként. Ez inkorrekt és erkölcstelen. Ha a közbeszerzési hatóság észreveszi, hogy olyan könyv van a csomagban, amit közbeszerztünk, mint ami benne van a Tankönyvtárban, automatikusan állítják le a közbeszerzést, ezzel több hónapos késést és nagy kiadásokat okoznak.

Kokas Károly megkérdezte, hogy a L'Harmattan Kiadón kívül van-e a láthatáron ilyen méretű vagy nagyságú csomag, amely a magyar e-könyv-piacon feltűnik, és feldolgozva megjelenik? A Tankönyvtárnak az általam hallott továbbfejlesztési tervei kapcsolódnak-e a jövőben az EISZ-hez?

Monok István válaszában elmondta, hogy a L'Hamattanon kívül az Akadémiai Kiadóval, az Arcanummal, a Typotex és a Tinta Kiadóval állunk kapcsolatban. A Tankönyvtárról az Oktatási Hivatal tud nyilatkozni. Van egy felkért bizottság, amely eldönti, mi legyen vele.

Monok István szép és kellemes ünnepeket kívánt minden résztvevőnek.

Készítette: Dániel Ágnes

Budapest, 2017. december 18.